

MAYA ANGELOU

دکتر مایا آنجلو
نویسنده آفریقایی - آمریکایی، با انتشار نخستین کتاب خود «من راز آواز پرنده زندانی رامی دانم»، ثامن خود را در عالم ادبیات ثبت کرد. این کتاب، شرح حال و قایع مصیبیت پار دوران کودکی و نوجوانی اوست؛ جدایی پدر و مادر در ۴ سالگی او، وارد آمدن ضربه رویی شدید از سوی نایبردی که منجر به از دست رفتن قدرت تکلم او از ۸ تا ۱۳ سالگی شد و هولناک‌تر از همه، رفتار سرشار از بغض و عداوت هموطنان سفید پوست.

مایا آنجلو، خود، زندگی اش را به «راه آمن مرتفع و پر پیچ و خم تغییرگاه‌های کودکان، در مسیری سرشار از ناکامی‌ها و کامیابی‌های مکرر» تشبیه کرده است، او در دهه شصت به پیشه‌هاد دکتر مارتین لوتوکینگ به مدیریت نمایندگان شمال آمریکا در کنفرانس رهبران مسیحی ایالات جنوب برگزیده شد.

او در سفری به نیویورک، به انجمن نویسنده‌گان هارلم پوست و بارها از طرف مجلات فرهنگی زنان هارلم به خاطر فعالیت‌های سیاسی اش به عنوان بانوی سال انتخاب شد و در نخستین سالهای دهه ۶۰ فعالیت‌های سیاسی خود را به عنوان مدافع حقوق سیاهان گسترش داد و چندین سال در غنا، سردبیری نشریه معتبر AFRICAN REVIEW را به عهده داشت. دکتر مایا آنجلو، به عنوان چهره محبوب و مطرح شعر آمریکای معاصر، در مراسم سوگند خوردن کلیتون به شعر خوانی دعوت شد. وی با قرائت منظمه گیرانی تحت عنوان «پادمیدن سپیده دم» در این مراسم، سیاست‌های ددمشانه‌ی آمریکا را ساخت مرد انتقاد فرار داد.

مایا آنجلو در حال حاضر کرسی استادی رشته ادبیات آمریکایی را در دانشگاه WAKE FOREST به عهده دارد. از او تاکنون چندین مجموعه شعر به چاپ رسیده است که عنوان آن‌ها عبارتند از: «هماره در مبارزه»، «پیش از مردن تنها یک لیوان آب خنک می‌خواهم» و «هرگز از پا نخواهم نشست». مایا آنجلو، از مشاوران مهم کاخ سفید است.

فریده حسن زاده (مصطفوی)

مایا آنجلو،

شاعر و معتقد سیاست‌های آمریکا

صورت تحقق این آرزوست که من مرگ را مجاز به انجام وظایفش می‌دانم.

تها زمانی از آشتفتگی پرسش‌هایم می‌رهم که پسندیم ناگزیر از دانستن همه اسرار نیستم. در دنیای که بسیاری تو میدانه در جست و جوی یافتن همه پاسخ‌هایم، اعتقاد داشتن و معرفت بودن به عدم نیاز برای پی بردن به همه چیز، چندان طبیعی نیست. به خود یادآوری می‌کنم آنچه می‌دانم کافی است با اشعار بر اینکه آنها همیشه در حیطه دانسته‌های من باقی خواهند ماند و هرگز از حقیقت تهی نخواهند شد.

مجھنی، هنگامی که خود را در مرگ دوست و عزیزی، سرشار از عصیان و اندوه می‌یابیم، سعی می‌کنم هر چه زودتر به خاطر آورم که می‌باید همه علاقت و پرسش‌ها، تلاش‌ها و پاسخ‌هایم را متوجه این مساله کنم که از عزیز از دست رفته‌ام چه آموخته‌ام وقتي به مرگ فکر می‌کنم، فکری که اخیراً با عالیم هشدار دهنده به سراغم می‌آید، تجسم روزی که سپده سرزند و من در این دره شگفت‌انگیز دیگر میان آن زندگان یا شم به من آرامش می‌بخشد. من قادرم از دست دادن خود را پسندیم، اما از پذیرفتن مرگ دیگری ناتوانم، ناممکن می‌یابم عمل عزیمت دوست یا آشنایی به آن سرزمین ناشاخته را که هیچ کس از آن باز نمی‌گردد. ناباوری و به دنبال آن خشم تامدتهای مديدة هر رهان صمیمی من می‌شوند.

به این پرسش حساسی: «ای مرگ، کجاست نیش زهر آگین تو؟» من این چنین پاسخ می‌دهم: لادر قلب و ذهن و در خاطراتم،

خلالی که مرگ، در پشت سر به جای می‌نهد برای من هراسی زجر آلود ارمنان می‌آورد. آنکه می‌بزد کجا می‌رود؟ کجاست اکنون؟ آیا مردگان، آنچنانکه جمیز ولدون جانسون شاعر می‌گوید؛ «در آغوش مسیح آرام می‌گیرند؟» اگر چنین است پس سرانجام همنوعان دیگر من که ایان گرناگون دارند چیست؟ آنها در آغوش چه کسی آرام می‌گیرند؟ همواره این پرسش پر تردید ذهن مراثغال می‌کند که آیا من حتی من، به نزد خدا بازخواهم گشت؟ تنها در

هوشیاری و فرابستی غریزی و بهره‌گیری درست از آن است.

زنانی که از پس گذشت سالیان طولانی، خود را تلف شده و بر باد رفته نمی‌یابد، بی‌گمان در عین تازگی طبع، از قدرت و صلابت نیز بروخوردار است. او یابد خود را مقاعده‌باشد یا در مرحله پایان ناپذیر مقاعده کردن خود پوهد باشد که او، از شها و انتخاب‌های او، اهمیت بسیار دارد.

در دنیایی که مردان کنترل امور را به دست گرفته‌اند، فشار وارد یاره بزنان برای واکنشی حقوق طبیعی و خداداده آنها طبیعت‌اپسیار زیاد است. تحت چنین شرایطی است که سرسختی و مقاومت زنان می‌باید جلوه‌ای اشکار باشد.

زن باید پررهیزد از باور این تلقین که سایه کمرنگی از همای مذکور خود است. او شاعره، مؤلفه، مدیریه یا رئیسه نیست. در هر شهادتی که لیاقت و کارداری خود را احساس نفرت و انججار می‌کرد، عقل، ناپایدار، محجون سعادت، ناشناخته همچون اقیانوس و پولهوس همچون طبیعت، بیشتر و بیشتر عبارت از نهایه همیشه حق دارند فکر شان را عرض کنند، تصویری چنان منفی از نشان می‌داد که من خود را محکوم به تزلزل ناپذیر بودن در مورد تصمیم‌هایم و نه مقصد یا سایه و پیرو چنین مذکور حقی در لقب و عنوانی که به او می‌دهند.

گل سرخ تحت مر نام و عنوان دیگر، بوی خوش خود را خواهد داشت، اما هویت زن آنگاه که باغعنوان و اسامی تحقیرآمیز و بی‌مسنی مورد خطاب قرار می‌گیرد، بدون شک تعییف خواهد شد.

زن موقن در عرصه‌های اجتماعی نیازمند آن خواهد بود که عطرفت و رافت خود را مقتنم بدارد و آن را در فرسته‌های مقتضی به نمایش بگذارد تا مانع خشونت ناشی از بذلت آوردن قدرت مطلق شود و پرهیز کند از عاقب زیان اور آن را پذیریم اما فکر را همچون زنان عوض نکنم.

زن بودن کار دشواری است. اگرچه عاری از شادی یا حتی جذبه و شوق نیست با وجود این کاریست شاق و پایان ناپذیر. به پیری رسیدن باید یک زن، نیازمند چند اصل ساده است، به دنیا آمدن با خصوصیات جسمی ویژه زنان، از بدن ژنهای عمر طولانی و شانس زیر گرفته نشدن توسط کامیونی که با سرعتی غیر قابل کنترل در حال عبور است، اما زن شدن و زن باقی ماندن، نیازمند

مقاله‌ای از دکتر مایا آنجلو

هنر زن ماندن